



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **nezl. V. Š.**, zast. zákonnou zástupkyní Mgr. V. Š., LL.M., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2019, č. j. MPSV-2019/5625-917, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 4. 2019, č. j. 16 Ad 30/2019 - 22,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 4. 2019, č. j. 16 Ad 30/2019 - 22, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Liberci, Kontaktního pracoviště Semily, ze dne 22. 11. 2018, č. j. 141695/18/SM, byla žalobci podle § 15 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a příslušných ustanovení zákona č. 500/2001 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zastavena výplata dávky pro osoby se zdravotním postižením příspěvek na mobilitu ode dne 1. 10. 2018. Žalovaný rozhodnutím 9. 1. 2019, č. j. MPSV-2019/5625-917, podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítl odvolání žalobce a toto rozhodnutí prvního stupně potvrdil.

[2] V řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí o odvolání Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 26. 4. 2019, č. j. 16 Ad 30/2019 - 22, věc postoupil k vyřízení Krajskému soudu v Hradci Králové.

[3] V odůvodnění tohoto usnesení Krajský soud v Plzni nejprve odkázal na ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož ve věcech dávek pro osoby se zdravotním postižením je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě, v jehož obvodu se zdržuje. Z výpisu informačního systému centrální evidence obyvatel ze dne 25. 3. 2019 přitom podle Krajského soudu v Plzni vyplývá, že nezletilý žalobce má trvalé bydliště v obci S., B. X, která patří do obvodu působnosti Krajského soudu v Hradci Králové. Zákonná zástupkyně (matka) žalobce má trvalé bydliště na stejné adrese, kde by s ní nezletilý nepochybně bydlel, pokud by nepobýval v domově pro postižené děti. Při zkoumání místní příslušnosti přitom není rozhodující aktuální místo pobytu žalobce, což je LILA Domov pro postižené děti Otnice, příspěvková organizace, se sídlem Boženy Němcové 151, Otnice, okres Vyškov, jelikož se tam nezletilý nachází na celoročním pobytu ze zdravotních důvodů, a tudíž se jedná o opatření na jeho vůli nezávislé a svou povahou dočasné. Proto Krajský soud v Plzni uzavřel, že věcně i místně příslušným k projednání této věci je Krajský soud v Hradci Králové, kterému ji proto podle § 7 odst. 6 věty první s. ř. s. postoupil k vyřízení.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti tomuto usnesení Krajského soudu v Plzni podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že bydlištěm ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. se rozumí místo, kde se člověk zdržuje s úmyslem tam žít s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu. Uvedeným způsobem je totiž pojem bydliště legislativně upraven v § 80 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen „občanský zákoník“). V žalobě přitom jednoznačně vícekrát prohlásil, že má bydliště ve smyslu tohoto ustanovení na adrese R. X, K. V., a k řízení v této věci je tak podle § 7 odst. 3 s. ř. s. příslušný Krajský soud v Plzni. Na uvedené adrese má přitom skutečné bydliště nejen on, nýbrž i oba jeho zákonní zástupci. Krajský soud v Plzni však posuzoval otázku příslušnosti podle místa jeho trvalého pobytu ve smyslu § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 133/2000 Sb.“). Tuto úvahu explicitně neučinil, nicméně použil termín trvalé bydliště jakožto synonyma pro místo trvalého pobytu, které vyhledal v informačním systému centrální evidence obyvatel. Legislativně definované pojmy bydliště a místo trvalého pobytu však nelze libovolně zaměňovat, případně je nahrazovat neznámým a legislativou nedefinovaným termínem trvalé bydliště. Ten navíc Krajský soud v Plzni nevymezil a není tak zřejmé, jakou úvahou se při posuzování otázky místní příslušnosti řídil. Rovněž nelze seznat, na základě jakého právního předpisu je z hlediska posouzení místní příslušnosti relevantní trvalé bydliště matky. Měl-li Krajský soud v Plzni za to, že nezletilý uvedl jako své bydliště jiné místo než své skutečné bydliště, není jasné, na základě jakých skutečností byl takový závěr učiněn. Krajský soud v Plzni tedy neobjasnil své úvahy, na základě nichž dospěl k vydání napadeného usnesení.

pokračování

[6] Dále stěžovatel v kasační stížnosti namítl nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného pro nesrozumitelnost a navrhl zrušení rozhodnutí krajského soudu i správních orgánů obou stupňů.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Proti usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu podle § 7 odst. 6 s. ř. s. je kasační stížnost přípustná, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2005, č. j. 6 Ads 31/2004 - 35.

[9] Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „*kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*“. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[11] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „*kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*“.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Podle § 7 odst. 1 s. ř. s. „*nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení věcně příslušný krajský soud*“.

[14] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. „*nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti*“.

[15] Podle § 7 odst. 3 s. ř. s. „*v věcech důchodového pojištění a dávek podle zvláštních předpisů vyplácených spolu s důchody a ve věcech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, dávek státní sociální podpory, dávek pěstounské péče, dávek pro osoby se zdravotním postižením, průkazu osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má návrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje*“.

[16] Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že Krajský soud v Plzni považoval za pojem bydliště ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. adresu žalobce uvedenou v informačním systému centrální evidence obyvatel, která odpovídá místu jeho trvalého pobytu podle zákona č. 133/2000 Sb., jak vyplývá z jeho ustanovení § 3 odst. 3 písm. g). Tuto adresu si Krajský soud v Plzni vyhledal a v odůvodnění usnesení jí argumentoval. Je tedy zcela zřejmé, že Krajský soud v Plzni z hlediska určení místní příslušnosti soudu v řízení o žalobě ve věci dávky pro osobu se zdravotním postižením považoval za rozhodné místo trvalého pobytu žalobce. Zmínku o totožné adrese trvalého pobytu matky žalobce Krajský soud v Plzni učinil toliko na podporu této své právní argumentace. Odůvodnění napadeného usnesení proto obsahuje nosné důvody, na základě nichž bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému krajskému soudu. Usnesení Krajského soudu v Plzni tak nelze považovat za nepřezkoumatelné a důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[17] Nejvyšší správní soud se však nemohl s právním názorem uvedeným v kasační stížnosti napadeném rozhodnutí ztotožnit. Již v usnesení ze dne 8. 6. 2004, č. j. Nad 79/2004 - 25, které bylo publikováno pod č. 371/2004 Sb. NSS, totiž Nejvyšší správní soud dovodil, že za bydliště fyzické osoby podle ustanovení § 7 odst. 3 s. ř. s. je nutno považovat místo, kde tato osoba bydlí s úmyslem se zde zdržovat trvale. Na tento judikát navázal Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 3. 2013, č. j. Nad 17/2013 - 16, ve kterém se uvádí, že bydlištěm fyzické osoby podle § 7 odst. 3 s. ř. s. je místo, kde tato osoba bydlí s úmyslem zdržovat se zde trvale. Podle naposledy uvedeného rozhodnutí tak při určování místní příslušnosti soudu podle bydliště osoby rozhoduje faktický stav, který nemusí být totožný s ohlašovaným pobytem podle správních předpisů.

[18] Nejvyšší správní soud neshledává žádný důvod, aby se od této interpretace pojmu bydliště pro účely nyní posuzované věci odchýlil. Proto dospěl k závěru, že bydlištěm navrhovatele podle § 7 odst. 3 s. ř. s. je místo, kde tato osoba bydlí s úmyslem zdržovat se zde trvale, a nikoliv adresa jejího trvalého pobytu podle zákona č. 133/2000 Sb.

[19] Žalobce v záhlaví žaloby sepsané dne 15. 3. 2019 sice uvedl místo svého trvalého pobytu na adrese B. X, S., avšak kromě něho zmínil i místo svého bydliště na adrese R. X, K. V. Na následující straně žaloby se zabýval otázkou místní příslušnosti, přičemž s odkazem na § 7 odst. 3 s. ř. s. uvedl, že má v obvodu Krajského soudu v Plzni bydliště ve smyslu § 80 občanského zákoníku. Podle věty první tohoto ustanovení přitom „[č]lověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu“. Podle tvrzení žalobce, které nebylo ničím zpochybněno, tedy tato fyzická osoba ke dni podání žaloby měla bydliště ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. na adrese R. X, K. V., kde měla úmysl se trvale zdržovat.

[20] Krajský soud v Plzni tedy pochybil, když při určení místní příslušnosti vycházel z místa trvalého pobytu žalobce podle zákona č. 133/2000 Sb. a na základě této mylné úvahy věc postoupil Krajskému soudu v Hradci Králové. Uvedenou právní otázku Krajský soud v Plzni posoudil v předcházejícím řízení nesprávně, v důsledku čehož je napadené usnesení nezákonné a došlo tak k naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

pokračování

[21] Stížnostními námitkami směřujícími do obsahu žalobou napadeného rozhodnutí se nemohl Nejvyšší správní soud zabývat, neboť v řízení o této kasační stížnosti je předmětem přezkumu procesní usnesení krajského soudu o postoupení věci, v jehož rámci nelze řešit otázku přezkoumatelnosti ani zákonnosti rozhodnutí správního orgánu.

IV. Závěr

[22] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 4. 2019, č. j. 16 Ad 30/2019 - 22, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm bude Krajský soud v Plzni podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušovacím rozsudku, takže jako soud věcně a místně příslušný žalobu projedná a rozhodne o ní. Krajský soud v Plzni rozhodne v dalším řízení i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu